GIMTOJI ŠALIS

PAYS NATAL

Périodique lithuanien bimensuel

17

Briuselis — 15. 9. 1948

GIMTOJI ŠALIS

II metai 1948 m. rugsėjo 15 d. Nr. 17 (22)

KAS BUS PO DVIEJŲ METŲ ?

Daugumas tautiečių, dirbančių anglių kasyklose, jau perkopė vienerių metų slenkstį ir neišvengiamai susiduria su klausimu : kas toliau ? Baigsis sutartis, ir kur dėtis tada ?

Yra trys galimybės : pasilikti Belgijoj, grįžti Vokietijon, persikelti užjūrin. Pasilikimas Belgijoj gal būtų pats lengviausias klausimo išsprendimas, nes nereikėtų kilnotis, važinėti, keladotis. Lieka betgi neaiškų dėl darbo : pasilikti ir toliau anglių kasykloj, ypač tiems, kurie ligšiol negavo padoresnio buto, atrodo būtų sunkoka. Padirbėti kasyklose dvejus-trejus metus - nedidelis dalykas, likti jose betgi ilgesniam laikui - kažkaip nupurto. Tiesa, po dviejų metų galime laisvai pasirinkti darbą kitose pramonės šakose, ir neatrodo, kad kasyklos tam ypatingai prieštaraus, nes jau dabar ima atleidinėti iš darbo dėl permažo uolumo darbe. Tik čia susidursime iš viso su darbo paklausa : ar įmonės turės pakankamai darbo ir ar norės priimti svetimšalius ? Be to, belgų pramonės įmonės po 7 - 8 mėn. bus užgultos minių DP, jieškančių darbo ir nebenorinčių dirbti kasyklose. Ir labai galimas dalykas, kad net be įstaigų spaudimo tremtiniai turės norom nenorom vėl grįžti anglių kasyklon ir pasirašyti naują sutartį dar vieneriems metams, kaip numatyta sutarty. Kokie tuo atveju bus statomi reikalavimai, kol kas nežinia : priklausys iš viso nuo ekonominės būklės Belgijoj ir nuo angliakasių pareikalavimo. Einantieji gandai, kad tie, kurie pereis dirbti į fabrikus, gaus kas mėnesį mažinamą atlyginimą (kaip išstumimo priemonė) yra spėliojimas be pagrindo. Kaip bus tvarkomas pasiliekančių Belgijoj darbas, šiuo metu nežino dar nė pačios įstaigos.

Antra galimybė : Vokietijos stovyklos. Ten emigracija, kad ir labai lėtai, juda. Ją suaktyvins nuo šio rudens JAV. Nežiūrint visų pastangų, tremtiniai tebesėdi stovyklose, laukia, laukia ir dar kartą laukią. Grįžusiems po dvejų metų darbo stovyklon teks vėl laukti ir pradėt tvarkyti emigracijos reikalus nuo pradžios. Be to, dar nežinia, kokiom sąlygom Belgija išleis buv. angliakasius ir kiek leis išsivežti valiutos bei čia įsigytų turtų.

Trečia galimybė : užjūris. Yra galima rūpintis emigracija ir iš Belgijos. Tik čia tuo reikalu niekas nepadeda, ir reikia rūpintis kiekvienam atskirai. Gera tiems, kurie turi giminių užjūriuose : jų pagalba visos yra gaunamos nesunkiai. Emigruoti ir čia pavieniui yra lengviausia. Anksčiau buvo bandyta perkelti grupę lietuvių Kanadon, bet neradus reikalingos pagalbos tenykščiuose lietuviuose, toks

nuo projekto atsisakyti. Naujų bandymų nėra buvę, nors reikėtų nenuleisti rankų ir šį reikalą pajudinti iš naujo. Užjūris būtų pats palankiausias mūsų būklės išsprendimas ir pats pastoviausias, nereikėtų baladotis vėl po įgrisusias stovyklas.

DABARTINE EMIGRACIJOS BŪKLĖ
(Informacijos pagal paskutinį IRO biuletenį)

Išvietintų asmenų įkurdinimo klausime pažengta gerokai pirmyn, pav. daugelis iš Pietų Amerikos kraštų priima ištisas šeimas, nesirinkdami vien tik nevedusių, jaunų darbininkų.

Panašus žingsnis yra padarytas ir Kanados : kai kurios ėmimo komisijos tyrinėja ne vien tik darbininkų atrinkimą, bet ir nuo jų priklausančius asmenis. Be to, Kanados valdžia pareiškusi, kad ji organizuosianti stovyklos darbininkų šeimoms, kuriose darbininkai galėsią lankyti savuosius, kol suras butus.

IRO rūpinasi ir pavienių asmenų įkurdinimu, tų kurie griminių pagalba gauną leidimą važiuoti į tą ar kitą kraštą. Sekančiais metais tikimasi perkelti apie 42.000 tokių asmenų.

Kolonizacinis išvietintųjų įkurdinimas yra daug brangesnis, negu pavienių; be to, nė vienas iš imigracinių kraštų nenori leisti apsigyventi grupėmis, kurios sudarytų atskiras kolonijas.

Štai keletas statistinių žinių : 1947 - 48 metų bėgyje bendras įkurdintų skaičius siekia 204.600 asmenų, iš jų 47.700 emigravusių pavieniui.

Sekančiais metais (1948-49) numatoma įkurdinti 381.000 pabėgėlių, kurių didžioji dalis eis į J.A.V. (75.000), Palestiną (50.000), Kanadą (60.000) kiti į Prancūziją, Angliją, Argentiną, Australiją ir kitus.

Šiuo metu emigracija atrodo taip :

KANADA - 1947 m. spalių mėnesį Kanados valdžia pakėlė imigruojančių skaičių iki 30.000. Šiuo metu kanadiečių imigracinės komisijos pasirenka apie 1.300 išvietintųjų į savaitę. Tiriamas darbininkų, išvykusių anksčiau į Kanadą, šeimoms pereinamų stovyklų kūrimo klausimas. Tose stovyklose darbininkų šeimos lauks eilės išvykti į Kanadą.

ANGLIJA - Neseniai gautomis žiniomis, į Angliją bus priimami tik anglių kasyklų darbininkai. Žmonės į žemės ūkio sritį sustabdytas.

PRANCŪZIJA - 1947-48 metų laikotarpyje 16.314 išvietintųjų (įskaitant ir šeimas) atvyko į Prancūziją. Šie darbininkai daugiausia buvo imami žemės ūkio darbams, kai kurie tačiau dirba pramonėj ar anglių kasyklose.

ARGENTINA - Nuo 1947 m. gruodžio mėn. 5.000 išvietintųjų išvyko į Argentiną. Tikimasi, kad per 1948-49 metus ten apsigyvens dar 30.000 asmenų.

BRAZILIJA - Šių metų balandžio 30 d. pasirašytas Brazilijos valdžios susitarimas su IRO, pagal kurį didelis skaičius pabėgėlių ten bus įkurdinta (skaičius tiksliai nenustatytas).

ČILI - Pirmoji išvietintųjų grupė buvo sutikta labai palankiai. 4.000 DP laukia išvykimo į Čilį, bet šis kraštas negalės priimti daugiau kaip 500 asmenų į mėnesį.

KOLUMBIJA - Pagal pasirašytą susitarimą su Kolumbijos valdžia nedidelis skaičius pabėgėlių buvo perkeltas į šį kraštą dėka lietuvių katalikų komiteto, kuris išrūpino vizas.

GVATEMALA - pasiryžusi ir gali priimti didelį išvietintųjų skaičių, tačiau šiuo metu trūksta meterialinio pajėgumo jų įkurdinimui.

PARAGVAJUS - ukrainiečių vadinamoji "Wyslowsky grupė" vyks ištirti sąlygų didesniam ukrainiečių skaičiui imigruoti.

VENEZUELA - numatomas 15.000 asmenų greitas atvykimas. Oro keliu išvietintųjų gabenimas vyksta greitai. Venezuelos valdžia suteikia ūkininkams pašalpų žemės ūkio mašinoms ir kitai būtinai medžiagai pirkti, duoda žemės plotus naudojimui.

Pavienių asmenų išvykimas nuo 1947 m. liepos mėn. - 48 m. gegužės mėn. pasiekė 41.391. Be to, IRO sudarė sutartį su Turkijos valdžia. Šios sutarties vykdymas išspręs musulmonų apgyvendinimo klausimą.

Generolas V. G r i g a l i ū n a s

LIETUVOS KARIUOMENĖS PRADŽIA AUŠROS VARTUOSE (tęsinys)

Per Kauną žygiavo savanoriai, o bolševikai šaipėsi.

Senelis K a u n a s, tada sulenkėjęs, surusėjęs ir sužydėjęs, išvydo nepaprastą reginį. Jo gatvėmis veik kasdien trauké būriai jaunuomenės, nors ir nevisai kaip reikia žiemai apsirengę, tačiau su dainomis, linksmi, ant išpuoštų vežimų, arkliais padabintais žaliomis rūtelėmis ir kaspinais. Traukę A. Panemunėn savanoriai stebėjosi Kauno gatvių pavadinimais negalėdami perskaityti, nes buvo rusiški, lenkiški ir žydiški, tik ne lietuviški; gatvėse galėjai labai retai išgirsti lietuviškai, bet už tai visose kertėse išlipyti buvo dideli plakatai, kviečiantieji mušti baltagvardiečius, buožių vaikus, buržujų žujų šunis, bernus ir pakalikus, atsieit mus. Rėkte rėké visus sukilti ir stengtis veikiausiai užgniaužti ir išvaikyti. Be vietos bolševikų daug vargo turėjau kovoje su okupantų vokiečių vietos Soldaten-Rat'u (karei vių taryba), kuri visur mums, kur tik galėjo, trukdė ir kliūdė; tik klasta ar per kyšius tekdavo gauti tai, kas reikia. Kaip mes buvome turtingi, geriausiai vaizduoja jumoristinis žurnalas "Lunnyi žitel" (Ménulio gyventojas), savo skelbime : "REIKALINGI SAVANORIAI KARIAI TARNAUTI KARIUOMEN2JE NEMOKAMAI, SAVO APDARU, MAISTU IR GINKLU. NORINTIEJI TESIKREIPIA LIETUVOS TARYBON : VILNIUS, JURGIO PROSPEKTAS 13 ". Tas vienok neatbaidė Lietuvos jaunimo, neatbaidė ir kiti visi trūkumai ir nedatekliai.

Metame lauk vokiečius. - Trūko mums ne tik šaudmenų ginklų, maisto, bet net karstų laidojimui vargšų savanorių, mirusių Karo Ligoninėje, susirgusių nuo šalčių sargyboje esant. Tokių savanorių buvo nemaža, o karo ligoninėje vietų lietuviams buvo labai apréžtas kiekis; guldé ant šaltų grindų, be patalinės, be vaistų, be tinkamos priežiūros, bene reikia stebėtis dėl didelio mirimų nuošimčio ?

Maisto teko geruoju prašyti ūkininkus, arba kryžkelėse dėl įvairių priekabių konfiskuoti. Duosnumas ūkininkų buvo nuostabus; dėl vaizdo čia paduosiu vieną iš tūkstančio epizodą :

Kartą apie 6 val. ryto sutikau moterėlę jieškančią: "Ko, mamyt, čia jieškai ?" - paklausiau - Savo Jonelio, išėjusio Panemunėn į vaiską !" Veltui bandžiau sužinoti Jonelio pavardę, pakéliau adjutantą ir jam pavedžiau sužinoti Jonelio pavardę ir surasti kurioje kuopoje jis randasi, o pats nuéjau toliau. Po valandėlės grįžęs sužinojau, kad Jonelis yra 4 kuopoje, karininko R o m a n a u s k o (a.a. lenkų nukankinto nelaisvėje)vadovaujamoje. "Einam, mamyt, aš Tamstelę nuvesiu pas Jonelį !" - tariau moterėlei; beeinant ji man išpasakojo, kiek jaunimo iš jų kaimo išėjo į lietuvišką "vaiską", kiek ūkininkų, kaip jie slépé viską nuo vokiečių etc.; taip bešnekučiodami, atéjome į 4 kuopą, suradome Jonelį, liepiau Joneliui išbučiuoti rankutes ir ją paguosti, o kuopos Vadui - leisti Joneliui porą valandų su motina pasikalbėti, pats nuéjau į kitas kuopas. - Artimiausią šventadienį, vėl sutikau tą pat moterėlę, bet dabar jau atvykusią važiu su tėvu ir važy gan didoku avinu, be to, žinoma, baltiniais Joneliui ir vosokiais kaimo skanėsiais. "Tai ką, mamyt, vėl atvykai Jonelio aplankyti ? - paklausiau. "Taip, p.vade !" (mat, iš Jonelio sužinojo, kas aš per vienas, nors jam nelabai norėjo tikėti, kadangi aš kalbėjau paprastai su ja ir tai dar lietuviškai). "O avinį irgi Joneliui atvežiai, matyt, nusiskundė, kad mėsos negauna ?" - "Na, ja" - atsaké tėvas. Padėkojau, liepiau paimti virtuvėn ir prižiūrėjau, kad Jonelis gaus dvigubą porciją šio avino, kurį valgys visa kuopa, nes kiti irgi pasigucdę avienos.

Kaip mes gaudavome ginklus, šaudmenų reikmenis, karišKas drapanas ir kitus reikmenis, o taip pat, kaip mes sutikome Naujas 1919 metus, kaip mes šventėme 16 vasario metines, pasidalinsiu su Tamstomis kitą kartą.

Pr. Žaidys

PASIKALBĖJIMAS SU SENIAUSIU IŠEIVIU

"G.S." bendradarbiui atsitiko proga užklysti pas seniausią išeivį Bolgijoj. Negaliu sakyti jo pavardės, bet užteks priminus, kad tai žmogus ir "mėtytas ir vėtytas". Nuo jaunų dienų trankosi vis po užsienius: iškeliavęs apie 1907 m. ir buvęs Vokietijoj, J.A.V., Bolgijoj ir gal dar keliuos kraštuos. O žmogaus osama nagingo: ką paims, tą padaro. Išmokęs, reikalo verčiamas, net keleta amatų: jis ir batsiuvis, ir mūrininkas, ir statybininkas, ir dažytojas ... Šodžiu devynių amatų voras. Trūksta jam dar vieno amato - bado. Šio jis, pasirodo, niekad nėra kentęs, nes būdamas geras darbininkas visuomet pakankamai uždirba. Joi nėra darbo batų įmonėj, jis eina prie statybos, joi nėra statybos - imasi dažytojo amato: niekad darbo jam netrūksta. Negana to, grįžęs iš statybos darbų sėdasi prie batsiuvio mašinos, nes klijentai nenustoja nešę batų taisyt. Radau jį kaip tik užsikniaubusį ant mašinos.

- Tai kaip gi laikaisi tautieti ?

- O kaip matai. Darbo iki kaklo. Visa bėda, kad mano reumatizmas neišeina, kartais né ranką pakelt negaliu. Teisybę pasakius, no tiek mano tas reumatizmas éda, kiek negalėjimas dirbti. Darbą aš mėgstu.

- Tamsta jau seniai gyveni Bolgijoj, pasakyk, kaip longviausia čia pragyvent ?

- Longvumo čia tai nejieškok, ba visur sunku. Čia longvo darbo nėr.

- Na, o joi kokį biznį užsidėjus ?

- Prie biznio reikia ę kapitalo, geros galvos ir laimės. Kai kam ir pasiseka. Žinau vieną lenką mėsininką, kuris šiandien dideliy namų savininkas. Atvažiavo tik su vežimėliu kaip čigonas, o dabar paimk jį. Žmogus buvo taupus, sumanus ir taip iš paprasto mėsininko tapo pasiturinčiu žmogum. Lenkų yra iš seno čia neblogai įsikūrusių: jie turi krautuves, restoranus ir pan. Iš lietuvių tik vienas kitas sugebėjo prieiti prie biznio.

- Man rodos, sakau jam, nesunkus būtų gošeftas vesti turtingą žmoną belgę, ir gyvenimas užtikrintas ?

Senukas nusišypsojo ir sako:

Joi kas tokiu būdu mano čia prasigyventi, apsivils. Turiu prisipažinti, ir aš buvau padaręs kvailystę: prieš karą susipažinau su belge ūkininko. Žodis po žodžio, ir daėjom iki vedybų. Pradžioj buvo neblogai: užveisėm kraliky ūkį, užauginom koliolika kravių, žodžiu, reikalas gerai ėjo. Paskui ėmėm nesutikti. Aš vis jaučiau, kad ta belgijokė laiko mane žemesniu už tai, kad aš svetimtautis, be to, joi rodės, kad aš iš jos malonės gyvenu. Priėjom prie to, kad visko turėjau atsižadėti. Dabar aš visiem sakau, kad su belgijokėm nesiženytų ir mūsų giminės negadintų.

- Tai kaip gi pragyventi Belgijoj ?

- Čia svarbiausias turtas darbas. Aš jau krūvą metų čia dirbu ir pragyvenu. Vienu laiku turėjau atėidaręs batų dirbtuvę, kurioj dirbo keletas darbininkų. Reikalai stovėjo gerai, tik nelaimei tą namų šeimininkas išmetė mano iš buto. Mat, aš svetimtautis, o jis norėjo įsileisti savo žmonos. Taip buvau priverstas apsigyventi šitoj pašiūrėj.

Besikalbant įgriūva rusas - visas suodinas, nosiprausęs, barzdotas. Tai, pasirodo irgi senas išeivis. Jo specijalybė - gali sakyti, skudurininkas: kiekvieną rytą eina gatvėmis ir iš atmatų dėžių išrankioja skarmalus, golčgalius, kuriuos nugabenęs fabrikan parduoda, gavęs gi pinigus eina smuklėn ir čia laukia sekančio ryto.

Tai, pamaniau sau, Lietuvoj netaip buvo: čia kartais kad ir nedaug uždirbdavai, nedaug ką toturėdavai, bet nieko ir netrūkdavo, o svarbiausia, niekas novarinėdavo. Tegu čia žmogus ir daugiau uždirbi, bet dar daugiau pradirbi.

SIJOS SVETIMŠALIUS?

Belgų spaudoje atsiranda balsų, kritikuojančių vyriausybės svetimšalių politiką. J. Choteau dienraštу "La Nation Belge" (31.8.1948) paskelbė vedamąjį, iškeldamas reikalą pertvarkyti svetimšalių administravimą ir sustiprinti vyriausybės akylumą. Straipsnyje rašoma, kad Belgija būdama kryžkelėj didelių kraštų ir kartu toli nuo nacijonalistinės agresijos, visada mielai priimdavo svetimšalius. Po šio karo svetimšalių skaičius dar padidėjo, pravedus imigracinę politiką, kuri turėjo patenkinti darbo jėgos trūkumą anglies pramonėj.

Kiek jų yra? Tiksliai pasakyti neįmanoma. Tenka pasitenkinti apytikriu skaičiumi - 350.000 - prie jo dar reikėtų pridėti svetimšalius-slapukus (keletą dešimčių tūkstančių).

Kolektyviné italų ir išvietintų asmenų imigracija gausiai maitina "juodąją žmonių rinką". Iš 60.000 italų, 35.000 užsiregistravę oficijaliai, 15.000 grįžo atgal, o 10.000 randasi kažkur Belgijoj, išvengia bet kokios kontrolės. Panašiai yra ir su išvietintais asmenimis: 5.000 iš jų arba grąžinti į ankstyvesnės stovyklas (Vokietijoj), arba išsisklaidę be pėdsako krašte.

Legaliai gyvenąs svetimšalis turi arba geltoną pažymėjimą (karte jaune) galiojantį dvejus metus, arba baltą - šešiems ménesiams. Be to, turi turėti darbo pažymėjimą. Po karo sąlygoms verčiant, buvo įvesti vadinamieji C modeliai, kurie konstatuoja svetimšalio buvimą Belgijoj ir duoda teisę į maisto korteles tol, kol šis gaus Teisingumo ministerijos leidimą apsigyventi.

Panaši situacija ir su darbo leidimais: vietoj Darbo ministerijos leidimo laikinai išduodama pilkoji kortelė, rodanti, kad prašymas paduotas.

Praktiškai daugelis svetimšalių tik tokiu laikiniu legališkumu ir tesidengia, o jų išgauti iš vietinės policijos labai lengva. Padėtis šiuo atžvilgiu darosi kritiška. Žinant pro kokias durìs apgaulės ateina, reikia jas uždaryti: panaikinti C modelį ir pilkąją kortelę. Tikslą pasiekti galimà tik padarius atatinkamą administracinę reformą: sutvarkius greitą Teisingumo ir Darbo ministerijos legalių pažymėjimų išdavimą.

Tenka pripažinti, kad politika, liečianti svetimšalius, turi būti labai jautri: negalima leisti begalinio tų žmonių skaičiaus augimo, iš kitos pusės nepažeisti jų žmogiškų teisių.

Būtų tiesiog skandalinga iškelti dabar italų arba išvietintų asmenų klausimą, nes jų pagalba anglių kasyklose mums buvo reikalinga. Siai darbo jėgai mes turime suteikti žmonišką gyvenimą kuo greičiausiai, pavyzdžiui pravesdami protingą įkurdinimo politiką.

Taigi, nei naivumo, nei žiaurumo tenebūna mūsų politikoje, liečiančioje svetimšalius. Šito dvigubo jausmo vedimi mes turime sutvarkyti neaiškią situaciją, kilusią po karo: tvarkyti galimą naują svetimšalių atvykimą ir įjungti į bendrą gyvenimą tuos, kurie jau gyvena Belgijoj.

APIE LIETUVĄ

"La libre Belgique" (20.8.1948) įsidėjo ilgoką straipsnį apie dabartinę būklę sovietinėj Lietuvoj. Straipsny pabrėžiamas Lietuvos rusinimas: Než. Kario kapo sunaikinimas, rusų kalbos įvedimas mokyklose ir Vilniaus un-te, rusų agentų apgyvendinimas Lietuvoj (Kaune 35 %, Vilniuj 27 %) ir t. t. yra to rusinimp ženklai, Lietuvos sovietinimas néra paprasta okupacija, o apgalvotas rusinimas ir tautos naikinimas. Be to, laikraštis mini kolchozus, ūkininkų jungimą į arteles-grupes ir partizanų kovas ir priduria, kad tautos pasipriešinimas tebéra nepalaužtas. Panašu straipsnį laikraštis buvo paskelbęs ir kiek anksčiau.

PAS MUS

"S é j o s" p o s é d i s . - Š. m. rugpj. 22 d. Liuvene posėdžiavo "Séjos" nariai ir apsvarstė "Gimt. Šalies" tolimesnio leidimo reikalus. Iš administracijos pranešimo paaiškėjo, kad finansiniai sunkumai dar nenugaléti, be to, pabrangusios kai kurios techninės preimonės. Nutarta pakelti kainą vienu franku už nr. Tuo būdu nuo sekančio trimestro (spalių 1 d.) "G.S." prenumeratos kaina bus 36 Frs. (trim mén.) Tikimasi, kad skaitytojai nesibaidys dėl to vieno franko ir laikraštį rems toliau. Be to, būtų pageidautina, kad émėjų skaičius pakiltų dar bent 50. Ypač didesnės paramos laukiama iš H a i n a u t prov. tautiečių.

N o r i n t i e m s a p s i l a n k y t i V o k i e t i j o j. IRO Įgaliotinis Belgijai mus informuoja, kad tremtiniai iš a m e r i k i e č i ų zonos gali gauti vizas nuvykti Vokietijon aplankyt giminių arba šiaip atlikti reikalų, jei amerikiečių karinės įstaigos randa, kad reikalas svarbus. Vizai gauti reikia kreiptis į savo rajono IRO atstovus, kurie duos reikalingas informacijas paso reikalu.

K a i p a t s i g a b e n t i l i e t u v a i t e s - s u ž a d é t i n e s ? - Suinteresuotas šiuo atveju turi kreiptis į vietinę valsčiaus (commune) valdybą pas civilinės metrikacijos valdininką, prašydamas išduoti pažymėjimą, kad nustatytos sąlygos santuokai yra išpildytos t. y. kad suinteresuoti pasižada vesti ir turi atitinkamus liudijimus. Gautas savivaldybės pažymėjimas reikia pasiųsti užsieniečių policijai Briusely per savo rajono IRO atstovą.

K u r i o s š v e n t é s y r a a p m o k o m o s ? - Pagal veikiantį įstatymą visiems darbininkams yra apmokamos 8 šventos dienos per metus, būtent: Nauji Metai, Velykų pirmadienis, gegužės 1 d., Kr. Dangun Žengimas, Sekminių pirmadienis, Šv. Marijos Dangun Emimas, Visų Šventųjų ir Kalėdos. Jei viena arba kelios šių švenčių išpuola sekmadienį, jos perkeliamos į liepos 21 d. ir lapkričio 11 d.

S i n d i k a t ų a t s t o v y b é s a n g l i ų k a s y k l o s e . - Tarp darbdavių ir darbininkų atstovų yra diskutuojamas naujas sindikatų atstovybių klausimas, ir tikimasi bus susitarta dar šių metų pabaigoj. Sindikatams bus duota teisė turėti savo nuolatinius atstovus, kurie galės vietoj tvarkyti darbininkų reikalus. Jau susitarta maždaug šiais klausimais: a) kiekvienos kasyklos (siège) sindikatų atstovai išsirenka pagrindinį atstovą; b) kasykloj, turinčioj daugiau kaip 1.000 darbininkų, pagr. atstovas yra atleidžiamas nuo darbo, kasykloj su 500 - 1.000 darb. atleidžiamas 3 d.per savaitę, o kur yra mažiau kaip 500 - jis išsikelia vieną valandą anksčiau; c) atstovybėi kasykla duoda patalpą. U ž s i e n i e č i a i gali irgi būti atstovais, jei: turi 25 m. amžiaus, dirbo 5 metus, išbuvo kasykloj ištisus bent 6 mén. ir yra sindikato narys. Užsieniečiai gali dalyvauti rinkimuose, jei: turi 21 m. amžiaus, dirba bent ménesį kasykloj, yra sindikato nariai. Belgai, nepriklausą sindikatams, neturés teisés balsuoti.

D u o n o s p r i e d a i a n g l i a k a s i a m s . - Š. m. rugp. 3 d. maitinimo ministerija nusprendė pertvarkyti papildomas duonos korteles, pakeldama normas; pav., už 27 dienas suaugęs ir dirbąs požemy gaus 23 kepalus, o mažamečiai (- 18) - 27 kepalus. Kalbama iš viso apie duonos kortelių panaikinimą.

D i d ė j a i š s k y r ų s k a i č i u s . - Dar 1922 m. išskyrų skaičius Belgijoj tesiekė 3.700; 1947 m. jis pašoko iki 6.825 - beveik kas dešimta pora išsiskyrė, kai tuo tarpu prieš I Did. Karą išsiskirdavo tik viena pora iš tūkstančio. Yra apskaičiuota, kad 10 % išsiskyrė po 5 metų, 29 % - po 5 - 10 m., 26 % - po 10 - 15 m., 6 % - po 25 ir daugiau metų. Taip su dorovės smukimu smunka šeimos, o su jom ir visa tauta.

M a ž i e j i l i e t u v i u k a i . - Hainaut provincijoj yra jų 49, Liežo 28. (Limburgas dar tebeskaičiuoja!). Negirdėti, kad Hainaut prov. turėtų lietuviškų dalykų mokytoją, kuris galėtų kartas nuo karto pamokyti juos lietuvių kalbos, istorijos ir pan. Laimingiausias tuo atžvilgiu yra Liége: čia seserų benediktinių dėka veikia lietuviška mokykla dukart per savaitę, ir vaikai jau nemaža išmoko. Limburgas, atvykus p. Kontvainiams, irgi galvoja suorganizuoti panašią mokyklą. Ikišiol nebuvo mokytojos. Panašiai daro ir kitos tautybės, nes niekas ir niekur neranda paramos valdinėse įstaigose.

Į K a n a d ą b ū t ų g a l i m a p e r k e l t i v i s ą L i e t u v ą. - Taip rašo buv. LBB centro sekretorius. "Gyvenu prie magistralinės plento linijos New-York - Montrėal. Visas plentas yra lyg gatvė, kur koncentruojasi fermų pastatai. Susisiekimas tad patogus. Patogu išvežioti pašta ir maisto produktus. Viskas prie kelio, nereikia jieškoti sodybų laukuose. Man patinka šis kraštas. Erdvu, ramu, žmonės nuoširdūs ir beveik visi turtingi, o galulaukėse rymo lietuviški berželiai ..."

D i d ė j a s v e t i m š a l i ų p o l i c i j o s b u d r u m a s . - Svetimšaliai Belgijos vyriausybei sudaro nemažą rūpesčių. Be kita ko, kartas nuo karto jų tarpe atsiranda sovietinių agentų, kuriuos čiumpa saugumas. Tokių atsitikimų yra buvę ir su lietuviais. Tuoj po karo policija turėjo daug darbo su vadinamais "incivikais", bendradarbiavusiais su vokiečiais. Dabar šis reikalas nebėra tike aktualus ir saugumas daugiau dėmesio kreipia svetimšaliams, kurių tarpe yra įsimaišiusių agentų. Be to, prie didesnio budrumo skatina ir belgų spauda.

K a s g r į ž t a į o k u p u o t ą s o v i e t i n ę L i e t u v ą ? - Atsiranda vienas kitas, kurie prisiklausę propagandos ima manyti, kad Lietuvoje prasidėjo aukso gadyné ir rizikuoja grįžti. Mat, yra ir pas mus nayvių žmonių, kurie tiki raudonom pasakom. Jei kas grįžta, tegu pasiskubina, nes aukso gadynės paprastai neilgos ir ne visiem. Kas tokios gadynės néra matęs, patartina pamatyti. Vienas tokių "savanorių" iš Liége jau nuvyko ir iš Vilniaus parašė laišką, kad ten reikėję gerai "išsiprausti". Tik nežinia kodėl jis kitų nekviečia rojun? Matyt, "tebesiprausia" ir pavydi aukso gadynės bičiuliams, iš kurių nukniauké geresnius daiktus užvažiuodamas. Tuo tarpu neseniai prasiveržę pro geležinę sieną trys lietuviai partizanai atbėgo į Vakarus, palikę kitus

tris kolegas prie sienos, kuriuos nukové rusai. Tų partizanų žinios apie Lietuvą yra šiurpos. Jos paskelbtos Amerikos ir Europos spaudoje ir yra blogesnės, negu mes čia manom.

M i n é j o m e R u g s é j o 8 d. - Rugséjo 8 minéjimas Limburgo provincijoje įvyko Zwartberge (IX.5.) Šventė pradėta 11 val. Šv. Mišiomis, kurias atlaikė kun. dr. Pr. Gaida, Tėvui Kornelijui, O.F.M. palydint vargonų muzika (ypač graŝiai skambėjo Vanagaičio "Kovoj jüs jau žuvot..."). Po gražaus kun. Gaidos pamokslo gausus dalyvių būrys susirinko į Zwartbergo parapijos salę oficialiajai daliai, kurią atidaré Limburgo provincijos I-os apyl. pirm. p. A. Burba. Toliau seké dr. Gaida turiminga paskaita apie lietuvių - Dievo, valdovų, sukilėlių ir dainių - tautą.

Menineje dalyje pasirodé kolonijos mažieji ir didesnieji su dekoamacijomis, duetais ir t. t. Waterschei lietuvių tautinių šokių grupé nuotaikingai išpildé taut. šokius: "Kubilą", "Kepurinę", "Kalvelį" ir "Malūnėlį".

Į minėjimą buvo suvažiavę lietuviai ir iš kaimyninių darbovičių. Visi pasigérėjo S. Lauciaus vaizdeliu "Paslaptingoj zonoj", taut. šokiais ir vėl grįžo prie savo darbų. Minėjime dalyvavęs Zwartbergo klebonas prabilo flamiškai, primindamas, jog parapijoj esą 25 tautybės ir lietuvius jis laikąs geriausiais, nors laukiąs uolesnio bažnyčios lankymo.

A t l e i d ž i a n u o d a r b o . - Jau ir anglių kasyklose darbininkai néra taip ranginami, kaip anksčiau. Anglių pareikalavimas yra sumažėjęs, ir kasyklos turi susidariusios nemažas atsargas. Administracija ypač ima kibti už darbo dienų praleidimą, pav., Eisdene pastaruoju metu atleista nemaža svetimšalių, tarp jų ir bene 8 lietuviai, kurie keliasi į kitas kasyklas. Apskritai, darbo dienų praleidimai yra padidėję nuo 3 % iki 17 %.

S u i m t a s k o m b i n a t o r i u s . - Liége yra suimtas kažkoks Francizek Lorezewki, važiavęs naktį automobiliu užgesiusiom šviesom. Policija bandé jį sustabdyti tris kartus, bet išsisuko. Pagaliau Jemeppe s. Meuse buvo apšaudytas ir suimtas. Automobilyj rasta 13 m. vokietuké, nelegaliai atvežta Belgijon. Tai, matyt, nebe pirmas numeris. Tas kombinatorius užsiiminėjo nelegaliu žmonių pergabenimu per sieną.

I š H a i n a u t p r o v i n c i j o s . - Iš Flėnu į Mons (rue Ferrer, 24) persikėlė IRO ir YMCA. IRO prenumeruoja "G. S." ir tuojau žada ten pat atidaryti skaityklą.

Iš Elouges išvažiavo į Lietuvą V. Rumikaitis su šeima. Žmoną jau išvažiuodama verké, bet vyras norėjo tuojau išvykti. Buvo ir kitų nemalonumų. Iš rusų konsulato atvažiavo automobiliu. Sudėjus jų daktus, nebuvo vietos jiems patiems. Šoferis, nenorėdamas du kartu važinėti, pastaté ultimatumą: važiuos arba jie arba daiktai. Daiktus išvežė, o jie turėjo atvykti traukiniu į Briuselį. Kadangi už likusius centus nusipirko keletą reikalingiausių daiktų, turėjo vėl šį tą parduoti, kad galėtų sekti išvežtus daiktus. Rusų agentas padaré pastabą, kodėl tų daiktų seniai nepardavė, nes Lietuvoje visko yra!

LIETUVIAI KITUR

AUSTRALIJA

Iŝeis lietuviŝkas laikraŝtis. - Šiuo laiku į Australiją yra iŝvykę apie 1.000 lietuvių. Bet jie yra labai iŝsklaidyti po visą platų kontinentą ir todėl sunku palaikyti savo tarpe ryšį. Tad labai gyvai jaučiamas lietuviŝko laikraŝčio reikalas, kuris tą ryšį galėtų sustiprinti. Kadangi spausdintam laikraŝčiui būtų per maža skaitytojų, manoma iŝleisti spausdintą rotatorium.

ARGENTINA

Marijonai pasistatė mokyklą. - T.T. Marijonų Misija Argentinoje dar tik kuriasi, bet nežiūrint to, remiami savo tautiečių, jau spėjo pasitatydinti mokyklą ir salę susirinkimams. Misijos veikla, atrodo, dar labiau pagyvės, nes neseniai čia atvyko iŝ Romos 5 kunigai.

J. A. V.

Lietuvaitės kompozitorės vertininas. - "The Chicago Daily Tribune" neseniai plačiai raŝė apie pasižymėjusią lietuvaitę muziką ir kompozitorę seserį M. Bernardą, Šv. Kazimiero Akademijos mokytoją. Straipsnyje paduodama ir kai kurie sesers Bernardos kūriniai: "Küdikėlio Jėzaus Miŝios", Symphonietta ir rapsodija, pagrįsta lietuvių taut. meliodijomis. Svarbiausias sesers kūrinys tai "Lithuanian Rhapsody", kuris buvo iŝpildytas De Paul Universiteto simf. orkestro.

Raŝoma ir apie tai, kad sesuo Bernarda tuo tarpu rūpinasi vertimu į anglų k. komp. St. Šimkaus operos "Pagirėnai". "Man džiugu daryti tos operos vertimą", sako pati sesuo Bernarda, "nes gali būti, kad tik lietuvos muzika pagelbės iŝlaikyti kalbą ir kraŝto kultūrą.

VOKIETIJA

Įsteigtas LLV spaudos biuras. - Latvių-Lietuvių Vienybės vyr. v-ba savo rugp. 9 d. posėdy nutarė įsteigti spaudos biurą tikslu pagyvinti reguliarų informacijos pasikeitimą lietuvių ir latvių spaudoje. Biuras biuletenio pavidalu iŝsiuntinėja lietuvių laikraŝčiams žinias apie lietuvių kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą kaip Vok. taip ir Anglijoje, Amerikoje, Kanadoje, Australijoje, Švedijoje i.k.

Lietuviai paskyrė dienos davinį Berlyno gyventojams. - "Europiŝkojo susijungimo ženklas" - tokia antraŝte iŝ Kemptono žinutėje "Der Allgäuer" (VIII.7.) raŝo: Antradienį por vietinėje DP stovykloje įvykusį sus-mą dalyvavusieji lietuviai, ostai ir latviai nutarė skirti vienos dienos maisto davinį Berlyno vak. sekt. gyventojams.

Tremtinių laikraŝtis anglų kalba. - Augsburge pradėtas leisti anglų k. laikraŝtis "Im Ausland - Abroad". Tuo paČiu vardu baltų laikraŝtis vok. k. Šiomis dienomis jau minėjo savo metines. Naujajame laikraŝtyje daug žinių iŝ Lietuvos, Latvijos ir Estijos ir iŝ baltų veikimo dėl laisvės ir nepriklausomybės.

Lietuvių spaudos konferencija. - Rugp. 20 d. Dillingene, "M. Kelio" redakcijoje, įvyko lietuvių laikraŝčių redaktorių kon-

ferencija, kurią sušaukė Vykd. Tarybos Inf. Tarnyba. Pranešimus padarė BALF'o atst. J. Rovaitė, įkurdinimo tarnybos virš. C. Masaitis, Inf. Tarnybos virš. prof. Brazaitis ir VLIK'o atstovas B. Gaidžiūnas.

Iš prof. Brazaičio pranešimo paaiškėjo, kad V.T. pirm. Sidzikauskas neseniai lankėsi Heidelberge ir į klausimą, ar artimiausiu laiku gali įvykti ginkluotas konfliktas, iš vieno aukšto pareigūno gavo atsakymą, kad tokio pavojaus nėra. Prof. Brazaičio nuomone, į tokį pareiškimą reikia žiūrėti kaip į norą, kaip turėtų būti, o ne kaip iš tikrųjų bus. Esą tiek vienoje, tiek antroje pusėje pastebimas pasiruošimas konfliktui, tik stengiamasi jis nutęsti. Todėl reikalas tremtiniams budėti ir tinkamai tokiam atvejui pasiruošti yra aktualus.

Yra laukiama, kad rugsėjo mėn. JT sesijoje S. Rusija vėl bandys įvesti Pabaltijo respublikų atstovus. Šiuo metu yra planuojama įkurti Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir ruošiamas atitinkamas statutas.

K a l b ų k u r s a i t r e m t i n i a m s . - "Draugo" pranešimu artimiausiu laiku visose amerikiečių zonos DP stovyklose bus steigiami anglų, ispanų ir hebrajų k. kursai. Svetimų kalbų vadevėliai tremtiniams jau spausdinami.

S t a l i n a s r e i k a l a u j a i š d u o t o p a b a l t i e č i u s . - Danų laikraščio Nationaltidende pranešimu, Danijoj yra apie 200.000 vokiečių pabėgėlių, kuriuos danų vyriausybė nori grąžinti Vokietijon. Vakarų zonos žadėjo priimti 25.000, o Rusija 1945 m. žadėjo priimti savo zonon apie 100.000. Užs. r. ministeris Rasmussen lankėsi Berlyne, kur sovietų įstaigos sutiko įsileisti 20.000 vokiečių pabėgėlių su sąlyga, kad bus kartu išduoti ir 126 politiniai pabėgėliai pabaltiečiai. Jų tarpe yra ir lietuvių. Šis reikalavimas danams yra jau nebe pirmas.

P o l i c i j a l i e t u v i ų k o m u n i s t ų p i k n i k e . - JAV pas Palevičių ir Masytę buvo padarytos kratos. Jų surengtame vakare atsilankė policija ir fotografavo dalyvius, kurie mane, kad tai spaudos reporteriai, kurie daro nuotraukas laikraščiams. Kai sužinojo, kad tai saugumo valdininkai, visi dūmė lauk. Patys kom. vadai vedalyvavo.

"L i e t u v a i r a n t r a s i s p a s a u l i n i s k a r a s" - tokia antraštė išėjo anglų k. prof. Pakšto knyga, kurioj autorius kovas už laisvą Lietuvą vadina kovomis už laisvą Europą, Ameriką ir laisvą pasaulį. "Tik susijungę laimėsime karą prieš didžiojo organizuoto melo karalystę." Tai knyga, kuri atskleis laisvam pasauliui Lietuvos kovas už laisvę.

POLITIKOJ PASIDAIRIUS

BERLYNE KARAS JAU NEBEVISAI ŠALTAS - JEI DERYBOS NUTRŪKS, KAS TOLIAU? - NEVISKAS TVARKOJE IR MASKVOS IMPERIJOJE. - PRANCŪZIJOJ ŽLUGS ŠEŠIAS SAVAITES NUVERSTOS TRYS VYRIAUSYBES.

Maskvoje vykstanti konferencija prieš porą savaičių buvo kuriam laikui nutraukta. Pasitarimai apie Berlyno finansus ir blokados nutraukimą perkelti į patį Berlyną. Čia šiuos klausimus turėtų išrišti keturių zonų guvernatoriai. Atrodė, kad, Vakarų valstybėms padarius nemažų nuolaidų, bus priėita prie susitarimo. Deja, įvykiai Berlyno rotušėje rodo, kad sovietai tik delsia laiką ir siekia, kaip ir anksčiau pašalinti iš buv. Vokietijos sostinės sąjungininkus. Komunistų suorganizuotos gaujos jau kuris metas nebeleidžia miesto tarybai posėdžiauti rotušėje, kuri yra sovietų zonoje. Burmistro prašymas apsaugos, suprantama, buvo veltui, nes tos gaujos yra pačių bolševikų organizuojamos. Pagaliau rusai įsikišo, bet tik tam, kad, apsupę rotušę, neišleistų iš jos sąjungininkų ir vakarinių Berlyno zonų policininkų - vokiečių, kurie ten buvo pakviesti tvarkai palaikyti. Po kelių dienų "apgulimo" sąjungininkai buvo paleisti, bet vokiečių policininkai, nežiūrint rusų komendanto pažado juos praleisti į prancūzų zoną, buvo suimti. Į amerikiečių komendanto protestus rusų generolas Kotikovas atsakė: "Nesimaišykite ten, kur jums nepriklauso!", o minėtus policininkus, iškoliojęs "juodosios gvardijos" ir "provokatorių" vardais, apkaltino tvarkos ardymu ...

Berlyno miesto taryba, išskyrus komunistinę mažumą, persikėlė posėdžiauti į britų zoną. IX.9. joje įvyko milžiniškas priešsovietinis mitingas, kuriame dalyvavo apie 250.000 berlyniečių. Jis aiškiai parodė, kieno pusėje berlyniečių simpatijos.

Visi tie įvykiai rodo, jog derybos vargu ar privės prie susitarimo. Ir jau daug kas pranašauja, kad jos bus tiek Berlyne, tiek Maskvoje nutrauktos. Tokia išeitis vakarams būtų naudinga, nes leistis toliau būti rusų apgaudinėjamiems nėra labai gudru. Ar derybų nutraukimas reikštų karą? Greičiausiai, ne. Su Berlynu susisiekimas ir toliau galėtų būti palaikomas lėktuvais. O pats klausimas galėtų būti iškeltas neužilgo Paryžiuje prasidedančioje JTO sesijoje.

Įvykiai Berlyne rodo, kaip pastebi lordas Vansittart, jog Stalinas, lygiai kaip ir Hitleris, susitarimo nenori. Kremliaus gangsteriai pradės karą, kada jie tai nutars. Todėl tas britų politikas reikalauja, kad D. Britanija sustiprintų savo jėgas ir didintų sunkumus Kremliui pavergtose slavų valstybėse.

Šių sunkumų iš tikro yra gana daug. Jau daug kartų minėtam Titui kelio atgal nebėra. Nežiūrint jo kartojamų patikrinimų, jog jis nori likti Sov. Sąjungai ištikimas, Maskvos "Pravdoje" bolševikų C.K. aiškiai paskelbia jį esant išdaviką ir parsidavėlį kapitalistams.

Nukrypimų nuo "generalinės linijos" yra ir Lenkijoje. Čia kompartijos gen. sekretorius Gomulka ir kiti anksti pareigūnai buvo apkaltinti "nukrypimu į dešinę ir į nacionalizmą". Pasirodo, Gomulka nebuvo linkęs pasmerkti Tito, nenoréjo būti visuomet paklusniu Maskvai ir priešinosi kolchozų įvedimui. Tiesa, Gomulka buvo iš vietos pašalintas, savo "nuodėmes" išpažino ir apgailėjo. Bet visa ta istorija rodo, jog pasipriešinimas prieš Maskvą auga ne tik masėse, bet ir pačiose kompartijų viršūnėse.

Kaip Čekoslovakijos komunistinė valdžia jaučiasi netvirta, rodo tai, kad, Benešą laidojant, visą laiką per radio buvo duodami perspėjimai, kad jokie "reakcionierių" (atseit, patriotų) sukelti sąmyšiai nebus pakenčiami.

Nemažas Kremliui nuostolis yra ir Kominformo steigėjo karingojo Ždanovo, kuris buvo numatomas Stalino įpėdiniu, mirtis.

Matydami raudonojo fronto spragomis, turime su gailesčiu konstatuoti, jog jų yra ir demokratiniame fronte.

Prancūzija, nežiūrint tokios sunkios Europos politinės padėties, per šešias savaites tris kartus pakeitė vyriausybę ir rašant šiuos žodžius neturėjo jokios. Po Schumano sudarytas André-Marie kabinetas teišsilaikė kelias savaites. Jis buvo nuverstas netgi ne parlamente bet pačio kabineto narių - socialistų, kurie nesutiko su finansų min. Reynaud pasiūlytomis reformomis. Socialisto Ramadier bandymams nepasisekus, grįžta buvo prie Schumano. Bet jo sudarytą vyriausybę po poros dienų parlamentas nuvertė. Dabar vyriausybę sulipdyti bando Queuille (rad. soc.). Bet jeigu jam ir pavyktų, tai nauja valdžia greičiausiai vėl po kelių savaičių, jei ne dienų kristų. Ši anarchija galėtų baitis, jei pagal de Gaullo pasiūlymų būtų paleistas parlamentas ir paskelbti nauji rinkimai. Tam reikėtų pakeisti rinkimų įstatymą, nes pagal senąjį vėl būtų išrinktas parlamentas, sudarytas iš dvidešimties smulkių, tarp savęs ir besipiaunančių partijų. De Gaullo šalininkai dabartiniame parlamente nėra tokie skaitlingi, kad galėtų tokias reformas pravesti. Taip Prancūzija, kuri turėtų būti kertinis demokratinių pajėgų akmuo Europoje, tėra anarchijos nuvargintas kraštas. O jos silpnybė yra demokratinio fronto silpnybė.

-:-:-:-:-:-:-:-:-:-:-:-:-:-

" BUSIMOJI LIETUVA PARTIZANŲ AKIMIS "

Lietuvos partizanų laikraštis "Kovos Keliu" viename iš savo Nr. rašo -"Jau laikas būtų pasisakyti, kokią norėtume matyti ateities Lietuvį. Ne už dvarus, ne už kapitalus kovoja šiandie laisvės ištroškęs Lietuvos partizanas, bet už naują gyvenimą, sukurtą demokratiniais pagrindais. Ateities Lietuvoje ūkininkas, naujakuris, savanoris neneš bulvių centnerio į ketvirtą aukštą, kad gautų vieną litą. Nepakęsime, kad kaž kokio neališkios kilmės margasparniai mėgintų atgauti savo dvarus tada, kai daugelis tikrų lietuviškų žemės artojų šeimų kovos dėl duonos kąsnio. Turės būti pravesta pilna žemės reforma, duodanti galimybę visiems lietuviams turėti nuosavą žemės sklypą. Ateities reikalas visus žemės ūkyje dirbančius aprūpinti nuosavais žemės sklypais 8-15 ha. ploto, žiūrint žemės rūšies ir vietos. Nešvarūs vertelgos tegul nemano, kad kada nors vėl atsidarys savo kromelius ir mėgins gerai pragyventi apgaudinėdami žmones.

Mokyklose jaunimas turės būti auklėjamas tautiškai krikščioniškoje dvasioje. Mokslas turės būti prieinamas platiems liaudies sluoksniams. Krašto ginkluotosios pajėgos turi pateisinti savo buvimą. Ne paradams jos ruošiamos, bet laisvei ginti. Valstybės aparatas turi imtis iniciatyvos sureguliuoti pagrindinį klausimą - ekonominės srities sutvarkymą. Valstybės kapitalai turi būti nukreipti ten, kur jie atneštų daugiausia naudos kraštui, o ne ten, kur nori paskiras aklas biznierius. Valstybės kapitalas turi tarnauti visuomenei, bet nebūti atskiro individo lėbavimo šaltiniu. Lietuvos miškų plotai turi būti padidinti. Krašto kultūrinis ir ekonominis lygis priklauso nuo tobulo susisiekimo išsivystimo, todėl į susisiekimo reikalus turi būti atkreiptas dėmesys. Asmens, žodžio ir sąžinės laisvės turi būti įstatymu apsaugojamos. Visų piliečių teisės prieš įstatymą turi būti lygios. Lietuva - žemės ūkio kraštas, jos gerovė priklausys nuo žemę dirbančiųjų gerovės. Kraštas šypsosis ne tada, kada praskleidęs fraką šypsosis savo balkono vilos savininkas, bet kada su šypsiu veido sermėgėtas artojas rinks nuo savo žemės brandžių varpų derlių. Darbininkai savo gyvenimo dienas praleisti neturi būti įgrūsti į pelėsiais dvokiančius rūsius ar maitintis nuo ponų stalo atliekamais trupiniais. Jų ir jų šeimų ateitis turi būti užtikrinta."

"D. Britanijos Lietuvis" Nr. 33 (48.8.12)

D ė l a t s k a i t y m o u ž š e i m y a t g a b e n i m ą . - A.Kasyklų Federacijos nutarimu išskaitoma 400 Fs. už šeimų atgabenimą. IRO direkcija Briuselyje ir centras Genevoj yra nusistatę prieš tokį nutarimą ir kol kas stengiasi išgauti iš Kasyklų Federacijos, kad nutarimas nebūtų vykdomas. Energijos ir Kuro Ministerijos kabineto šefas p. Vinck t. p. pritaria IRO nuomonei. Lietuviai ir kiti tenepasirašo jokių pasižadėjimų dėl minimo išskaitymo. Kol kas reikalas neišspręstas.

GIMTOJI SALIS, dvisavaitinis lietuviu laikrastis Belgijoj.

Prenumeratos kaina — 30 f.r trims mén. Atskiras nr. — 5 fr.

Leidzia « SEJOS » Draugija.

Atsakingas leidéjas *(Editeur responsable)* : Julius Danauskas, 2, Av. du Chant-d'Oiseau, Woluwé-St-Pierre. C. C. P. 7659.41.

Redakcija — 57, rue du Marais, Louvain.